

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

484. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 14. A 15. LISTOPADU 2012

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zdanění poukázek

COM(2012) 206 final – 2012/0102 (CNS)

(2013/C 11/06)

Zpravodaj: **pan PÁLENÍK**

Dne 24. května 2012 se Rada Evropské unie, v souladu s článkem 113 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zdanění poukázek

COM(2012) 206 final – 2012/0102 (CNS).

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 2. října 2012.

Na 484. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 14. a 15. listopadu 2012 (jednání dne 14. listopadu 2012), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 116 hlasy pro, nikdo nebyl proti a 18 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Komise dne 10. května 2012 předložila návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zdanění poukázek. Jejím záměrem bylo, aby byla uplatňována zásada komplexního, neutrálního a transparentního zdanění.

1.2 Komise chce zavést jednotná pravidla, která zamezí dvojímu zdanění a vyhýbání se daňové povinnosti. Komise je přesvědčená, že se při zachování statusu quo bude zvyšovat nerovnováha na společném trhu, což bude mít za následek narušení hospodářské soutěže z důvodu nejednotných podmínek pro účastníky společného trhu.

1.3 Poukázky jsou zejména v poslední době na vzestupu. Kvůli různým druhům jejich uplatnění a využití dochází k

nejednoznačností ve výkladu uplatňování daňové povinnosti. Proto musí být stanovena co nejjasnější pravidla pro všechny členské státy, aby se tak zamezilo nerovnováze na společném trhu.

1.4 EHSV vítá úsilí o co nejpřesnější definici různých druhů poukázek. Definování jednotlivých druhů poukázek má zamezit snahám vyhýbat se daňové povinnosti při jejich používání. Emitenti poukázek rovněž díky pravidlům nebudou znevýhodněni vůči konkurenci.

1.5 EHSV obzvláště vítá úsilí Komise o odstranění nadměrné administrativní zátěže spojené s distribucí víceúčelových poukázek, takže povinnost odvést daň byl měl pouze dodavatel, neboť jen on ví, kdy a jak byla víceúčelová poukázka čerpána.

1.6 Vymezení pravidel uplatňování daňové povinnosti, pokud jde o zdanění poukázek, nebude mít žádnou přidanou hodnotu, nebudou-li pravidla dodržovat všechny členské státy. Proto je nezbytné, aby se jednotlivé členské státy společnými pravidly řídily a zrušily nejrůznější výjimky, jež narušují hospodářskou soutěž a omezují konkurenci.

1.7 Cílem Komise je změnit směrnici o dani z přidané hodnoty, pokud jde o zdanění poukázek, a to kvůli rozvíjejícím se telekomunikačním službám. Předplacené telefonní poukázky tvoří značnou část celkového objemu poukázek.

1.8 EHSV by rád poukázal na několik nedořešených otázek, které je třeba vyřešit ještě před vstupem směrnice v platnost. Mezi nejdůležitější z nich patří potenciální problémy při darování poukázek zapříčiněné existencí limitů, do jejichž výše jsou poukázky v jednotlivých členských státech osvobozeny od placení daně, a neexistencí přechodných ustanovení a pravidel při neuplatnění jednoúčelových poukázek.

2. Hlavní body a kontext stanoviska

2.1 Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty stanoví pravidla týkající se času a místa dodání zboží a poskytnutí služby, základu daně, vzniku daňové povinnosti (DPH) a nároku na odpočet daně. Tato pravidla však již nejsou dostatečně komplexní, aby zajistila jednotnost při zdanění poskytnutých poukázek. Následně vzniká nerovnováha na trhu v takovém rozsahu, který má nežádoucí důsledky pro řádné fungování vnitřního trhu.

2.2 Při nekoordinovaném postupu, který v současné době mezi členskými státy převládá, vzniká na trhu značná nerovnováha, již je třeba zabránit. Komise proto navrhuje zavést jednotná pravidla, která zaručí určité a jednotné zdanění, zabrání nesrovnalostem, narušení hospodářské soutěže, dvojímu zdanění nebo nezdanění a sníží riziko vyhýbání se daňovým povinnostem souvisejícím se zdaněním poukázek.

2.3 Kvůli různým typům poukázek je uplatňování daňové povinnosti problematické. Proto je nutné mezi různými druhy poukázek rozlišovat a určit jasná pravidla, podle nichž se tyto poukázky budou dělit.

2.4 Cílem směrnice je odlišit poukázky od platebních prostředků a definovat poukázky, jež mohou mít elektronickou nebo fyzickou podobu, podle účelu použití. Definovány jsou i povinnosti emitenta poukázky.

2.5 Poukázka představuje právo na zboží nebo službu nebo právo na získání slevy. Tato práva se však často přenáší z jedné osoby na druhou, aniž by byla uplatněna. S cílem zamezit

dvojímu zdanění tam, kde by služba spojená s takovým právem mohla být zdaněna, je třeba stanovit, že postoupení tohoto práva a čerpání zboží nebo služby by měly být považovány za jediné plnění.

2.6 K zajištění neutrality by se daňová povinnost měla vztažovat jen na jedno jediné plnění zboží dodaného za poukázku nebo služby poskytnuté za poukázku.

2.7 Směrnice stanoví zdanění poukázek vystavených cestovními kanceláři v členském státě, v němž má cestovní kancelář sídlo. Pro případ pokusů o změnu místa zdanění je stanoveno, že se na zboží dodané za poukázku resp. službu poskytnou za poukázku použije tento předpis.

2.8 Komise navrhuje, aby se u poukázek, jež procházejí distribučním řetězcem, stanovila výsledná hodnota poukázky při jejím vydání. Tak bude zachována výše DPH, která se při distribuci víceúčelové poukázky nezmění.

2.9 Pokud poukázky distribuují osoby povinné k dani jedním vlastním jménem, avšak na účet jiné osoby, bude se mít za to, že osoba povinná k dani sama poukázky obdržela a dodala. Pokud by distribuce zahrnovala víceúčelové poukázky, u nichž dochází ke zdanění až při čerpání poukázky, vedlo by to k úpravám na všech stupních distribučního řetězce a znamenalo by to malý nebo žádný nový daňový příjem. Aby se zabránilo nadměrné administrativní zátěži, osoba povinná k dani distribuující takové poukázky by neměla být brána jako osoba, která sama poukázku obdržela a dodala.

2.10 Komise stanoví, že víceúčelové poukázky musejí být při distribuci zdaněny. Pokud distributor prodejem jinému distributorovi docílí zisku, měla by být distribuční služba zdaněna v závislosti na marži distributora.

2.11 Předmětná směrnice navrhuje vyloučit veškeré výjimky, které by členské státy při uplatňování daňové povinnosti v případě přeshraničního dodání zboží nebo poskytnutí služeb požadovaly. Tímto pravidlem by se zabránilo možnosti dvojího zdanění anebo nezdanění.

2.12 Komise poukázky dělí podle typu jejich použití na jednoúčelové a víceúčelové. Jednoúčelovou poukázku se rozumí poukázka, která opravňuje k dodání zboží nebo poskytnutí služby, kdy jsou místo a výše zdanění známy. DPH se u jednoúčelových poukázek platí z částky obdržené za tuto poukázku, i pokud byla tato platba provedená před dodáním zboží nebo poskytnutím služby. V případě víceúčelových poukázek vzniká daňová povinnost teprve při čerpání poukázky.

2.13 U poukázek na slevu na dodání zboží nebo poskytnutí služby Komise stanoví, že dodavatel zboží nebo služby poskytl emitentovi službu, pokud je daná poukázka čerpána.

2.14 Pokud je snížení ceny zboží a služby garantováno na základě poukázky, získal dodavatel od emitenta poukázky náhradu, jež je základem daně propagační služby poskytnuté dodavatelem emitentovi.

2.15 V případě víceúčelové poukázky ví pouze ten, u koho byla poukázka čerpána, co bylo dodáno, kdy a kde. V zájmu zajištění odvedení DPH by měl mít pouze dodavatel povinnost odvést daňovým úřadům daň za zboží nebo služby, jež byly nakonec dodány nebo poskytnuty.

2.16 Komise poukazuje na zajištění správného uplatňování a výběru splatné daně při poskytování přeshraniční distribuce poukázek, pokud tato distribuce představuje samostatné dodání služby, která se liší od zboží nebo služby získaných na základě poukázky.

2.17 Jelikož členské státy samy nemohou dosáhnout zjednodušení, modernizace a harmonizace pravidel o dani z přidané hodnoty týkajících se poukázek, navrhla Komise tuto směrnici na úrovni EU v souladu s článkem 5 Smlouvy o Evropské unii.

3. Obecné připomínky

3.1 EHSV vítá úsilí Komise o zjednodušení, modernizaci a harmonizaci pravidel o dani z přidané hodnoty na společném trhu. Za současného stavu, kdy členské státy řeší problematiku daňové povinnosti týkající se poukázek samostatně, dochází ke dvojímu zdanění nebo k vyhýbání se daňové povinnosti, což narušuje společný trh.

3.2 EHSV hodnotí kladně postup Komise při doplňování směrnice o dani z přidané hodnoty, pokud jde o zdanění poukázek. EHSV však Komisi vybízí, aby se v nejbližší budoucnosti zaměřila i na další významné trhy zboží a služeb, jako je doprava, inteligentní mobilní telefony, internet či sociální sítě.

3.3 Při revizi směrnice se neprojednává problematika kuponů, které se používají podobně. Vzhledem k tomu, že se pravidla mění jen pro poukázky, lze předpokládat, že by se začaly více využívat nástroje, které se poukázkám podobají, ale nepodléhají jasně definovaným pravidlům. Proto by bylo vhodné doplnit do směrnice pojem kupon a určit pravidla pro nakládání s nimi.

3.4 Důvodem změny směrnice je především častější používání poukázek v telekomunikacích, které tvoří na trhu poukázek většinu. EHSV doporučuje Komisi, aby využití telefonních poukázek přesně definovala, protože díky moderním technologiím se otevírají široké možnosti k jejich využití.

3.5 EHSV souhlasí s doplněním směrnice o dani z přidané hodnoty z poukázek. Pravidla zdanění pro plnění, která obsahují poukázky, nestanoví ani šestá směrnice o DPH⁽¹⁾ ani směrnice o DPH⁽²⁾. Proto vznikají problémy se základem daně, časem plnění či místem plnění. Při přeshraniční distribuci poukázek bylo plnění nejisté a výklad byl z pohledu emitenta poukázek i jejich distributora problematický.

3.6 Společná pravidla o DPH byla přijata v roce 1977. Společný trh se potýká s několika změnami, jež se postupem času vynořují v důsledku nového způsobu podnikání. Proto je nezbytné, aby byla pravidla o DPH aktualizována podle toho, jak se mění chování jednotlivých subjektů na trhu. Platební poukázky a jejich zdanění je jen jednou ze změn, s nimiž se v minulosti nepočítalo, a proto je třeba tyto změny zapracovat i do pravidel.

3.7 Nastolením jasných pravidel se vyřeší více otázek, jež řeší Soudní dvůr Evropské unie. Ten k této problematice vydal několik dílčích pokynů, které však neřešily danou problematiku jako celek. Proto EHSV vítá, že byla stanovena pravidla o dani z přidané hodnoty, pokud jde o poukázky, jelikož tak budou nastoleny jasné podmínky podnikání a zamezí se nejen dvojímu zdanění, ale i nezdanění.

3.8 EHSV vítá, že byly definovány jednoúčelové a víceúčelové poukázky a slevové kupony, čímž se v této komplexní problematice stanoví pravidla, jimiž se tržní subjekty musí řídit.

4. Konkrétní připomínky

4.1 EHSV vítá, že se rozlišuje mezi platebními službami a poukázkami. Vítá rovněž definice jednoúčelových a víceúčelových poukázek a slevových kuponů, které jsou uvedeny v článku 30a návrhu směrnice. Jsou tak definovány jednotlivé typy poukázek.

4.2 Je třeba určit maximální délku splatnosti poukázky pro spotřebitele. V případě poukázek s neomezenou dobou splatnosti vyvstávají problémy ohledně potenciální změny sazby daně při vracení DPH.

⁽¹⁾ Šestá směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. L 145, 13.6.1977, s. 1) (dále jen „šestá směrnice o DPH“).

⁽²⁾ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1) (dále jen „směrnice o DPH“), která od 1. ledna 2007 nahradila šestou směrnici o DPH.

4.3 Definování jediného plnění v článku 30b jako poskytnutí poukázky, která opravňuje k dodání zboží nebo poskytnutí služby, a následné dodání tohoto zboží nebo služby, je vítáno a zjednoduší se tím uplatňování daňové povinnosti. Žádoucí je i spojení tohoto článku s článkem 74c.

4.4 Používání jednoúčelových poukázek podstatně zjednodušuje článek 65, který definuje vznik daňové povinnosti a základ daně.

4.5 Je třeba jasně definovat postup, který bude uplatňován v případě jednoúčelové poukázky. Zdanění jednoúčelové poukázky nastává v okamžiku jejího prodeje. Pokud však jednoúčelová poukázka čerpána nebude, i podle rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie neexistuje právo vymáhat daňovou povinnost na emitentovi poukázky. Emitent poukázky však už daň z přidané hodnoty odvedl.

4.6 Musí být jasněji definován postup zdaňování při nulové nebo záporné distribuční marži víceúčelových poukázek a při různých základech daně nebo nulových sazbách v některých členských státech, jako je tomu například u farmaceutických výrobků.

4.7 Komise stanoví, že pokud jsou zboží nebo služba dodané na základě čerpání poukázky zdaněny, má osoba povinná k dani nárok na odpočet DPH u výdajů vynaložených v souvislosti s vydáním poukázky. Mělo by být vyjasněno, že tato daň je odpočitatelná, a to i v případě, že toto zboží nebo služby dodává, resp. poskytuje někdo jiný než emitent poukázky.

4.8 EHSV spatřuje potenciální problém v čl. 74a odst. 1 a 2. Při přeshraničním pohybu víceúčelových poukázek zde mohou nastat komplikace s výpočtem základu daně a nominální hodnoty plnění vzhledem k různým sazbám daně z přidané hodnoty v jednotlivých státech, kde se poukázky využívají.

4.9 Problém při zavádění jednotných pravidel zdanění poukázek podle EHSV představují i přechodná ustanovení, zejména v souvislosti s délkou splatnosti; různé víceúčelové poukázky totiž mají delší dobu splatnosti.

4.10 Při dílčím plnění v různých členských státech může dojít ke vzniku nadměrné administrativní zátěže. Jako příklad lze uvést částečné čerpání limitu telekomunikačních služeb v různých členských státech.

4.11 Několik nedořešených otázek se týká i problematiky darování poukázek pro účely propagace zboží nebo služeb. V tomto případě daná poukázka často není čerpána, popřípadě je čerpána bez vědomí emitenta. To následně způsobuje problémy při plnění daňové povinnosti.

4.12 V současné době mají některé členské státy limity, do jejichž výše jsou různé propagační poukázky na zboží nebo služby pro jednotlivé firmy osvobozeny od daně. Z důvodu nestejných výkonností hospodářství a velikosti trhů v členských státech se tyto limity na propagační poukázky značně liší. Dotyčné státy by tyto výjimky musely zrušit, aby nedocházelo k narušení společného trhu. Zamezilo by se tak potenciálním spekulacím ze strany firem, které se snaží optimalizovat daňovou povinnost a vyrábět a distribuovat propagační poukázky v zemích, kde by existovaly limity pro osvobození těchto poukázek od placení daně. Limit lze zachovat, musel by však být jednotný pro všechny, zřejmě ale jen v případě poukázek, protože obecný limit by například v oblasti reklamních předmětů působil problémy.

4.13 EHSV doufá, že se zavedením jednotných pravidel ve všech členských státech a odstraněním možnosti vyhýbání se daňové povinnosti zvýší výběr daně z přidané hodnoty z poukázek, a tím v konečném důsledku vzrostou i daňové příjmy jednotlivých členských států a posílí se rozsah, neutralita a transparentnost tohoto zdanění. Změna směrnice tedy bude mít dopad na rozpočet Evropské unie. I když lze tento dopad jen velmi těžko odhadnout, očekává EHSV změnu k lepšímu.

4.14 Poukázky na zboží nebo služby resp. slevové kupony na zboží nebo služby jsou zejména v poslední době na vzestupu. Neustále se rozšiřuje účel a rozmanitost druhů poukázek, a to v budoucnosti určitě neskončí. Proto je nutné vycházet z toho, že bude třeba upravit novými pravidly nové druhy poukázek, jejichž účel použití nebude jasně definován.

V Bruselu dne 14. listopadu 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON